

Халықаралық ғылыми-
танымдық, педагогикалық журнал

ЫБЫРАЙ ІЛІМІ

№15-2 (қазан айы) 2025 жыл

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігіне Орта білім беру
комитетіне тіркеліп

Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының сайтында 2025
жылы 24 ақпандағы №20-3-20-7/1428-И хатына сәйкес облыстық,
республикалық басылымдар тізімі тізіміне енген

file:///C:/Users/Admin_2/Downloads/TIZIM%20%2014.03.2025%20(2).pdf

Қазақстан Республикасы Ақпарат және Қоғамдық даму
министрлігінің ақпарат комитетінің мерзімді баспасөз
басылымын, ақпарат агенттігін және желілік басылымды
есепке қою туралы №KZ52VPY00106957 куәлігі берілген.

Шығу жиілігі: айына 3 рет жарық көреді

Материалдар қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде
қабылданады.

Жарияланған фактілер мен мәліметтердің дұрыстығына
автор жауапты. Қолжазбалар мен фотосуреттер
лицензияланбайды және қайтарылмайды.

Меншік иесі: «Білім шуағы» Республикалық ғылым мен білімді
қолдау орталығы «Ыбырай ілімі» журналы

Бас редактор: Уразбаева Нургул Назаркуловна

Редакциялық алқаның құрамы:

Оракова Амангул Шахарбековна, Абай атындағы Қазақ Ұлттық университеті педагогика және психология кафедрасының доценті, педагогика ғылымдарының кандидаты, Бельгия Жоғары мектебінің Гонорар профессоры, Халықаралық Ақпараттандыру Академиясының академигі

Наметкулова Фарида Джанузаковна, Абай атындағы Қазақ Ұлттық университеті, Математиканы, физиканы және информатика кафедрасы, Математиканы, физиканы және информатиканы оқыту әдістемесі кафедрасының аға оқытушысы, педагогика ғылымдарының кандидаты

Мейрбеков Мырзабай Балтабаевич, Тарих ғылымының кандидаты, Ж.Ташенов атындағы университетінің аға оқытушысы

Спатаева Бакытгул Курбановна, Оқу-ағарту министрлігінің әдіскері, қазақ тілі мен әдебиеті магистрі, педагог-шебер

Молдадосова Алтынай Кайыповна. Тарих магистрі, “Ыбырай Алтынсарин” медалінің иегері, “Үздік ұстаз”-2020, педагог-шебер

Пазылова Алтынай Абуовна, “Ыбырай Алтынсарин” медалінің иегері, “Үздік ұстаз”-2021, педагог-шебер, 2024 жылғы “Қазақстан Мұғалімі” Ұлттық Сыйлығының ТОП-50 финалисті

Имадуллаев Олжас Раимбекович, “Үздік ұстаз”-2024, педагог-шебер

Уразбаева Айгул Назаркуловна, Математика магистрі, Педагог-шебер

Уриستمов Галымжан Маханбетович, Педагог-шебер

Техникалық редактор: Уриستمов Галымжан Маханбетович

Жауапты хатшы: Уразбаева Нургул Назаркуловна

Редакцияның мекен-жайы:

Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы
Төле би көшесі 298/3, 7 индекс: 050031

Эл.почта: bilim-shuagy@mail.ru

«PYTHON ТІЛІ НЕГІЗІНДЕГІ БАСТАУЫШ ПРОГРАММАЛАУ»

Куспанова Айман Бактиряовна

Эсенова Каламқас Ешимбаевна

Маңғыстау облысы, Жаңаөзен қаласы №17 ЖББМ КММ
информатика пәні мұғалімдері

Қазіргі таңда ақпараттық технологиялар қоғамның барлық саласына терең еніп, күнделікті өмірімізде айрықша маңызға ие болып отыр. Осыған байланысты бағдарламалау тілдерін меңгеру мен алгоритмдік және логикалық ойлау дағдылары дамыту – заманауи білім беру жүйесінің басты міндеттерінің біріне айналды. Алгоритмдік ойлау қабілетін қалыптастыру мен жетілдіру оқушыларға күрделі мәселелерді сатылы түрде талдап, шешімін табуға және алынған білімді іс жүзінде қолдануға жол ашады. Оқушыларды программалаудың алғашқы негіздерімен таныстыру, оларға алгоритмдік ойлау дағдыларын қалыптастыруға көмектесу және программалау тілдерін меңгеруге ынталандыру. Сонымен қатар, оқушылардың теориялық білімдерін іс жүзінде қолдана отырып, логикалық тапсырмаларды шешу қабілеттерін дамыту көзделеді. Python программалау тілінің алфавитін, синтаксисін және негізгі деректер типтерін меңгерту, арифметикалық өрнектерді программалау тілінде дұрыс жазу ережелерін үйрету, күрделі есептерді кезең-кезеңімен талдау арқылы оқушылардың алгоритмдік ойлау қабілетін дамыту, күнделікті өмірде кездесетін (периметр есептеу, төлем сомасын анықтау, т.б.) қолданбалы есептерді программалау арқылы шешуді үйрету, пәнаралық байланыстарды (математика, физика) пайдалана отырып, функционалдық сауаттылықты жетілдіру. Бағдарламалау — тек код жазу емес, бұл күрделі мәселелерді жүйелі түрде талдау, логикалық шешім қабылдау және алгоритм құру өнері. Бұл дағдылар оқушының тек информатика пәнінде емес, математика, физика және өмірлік жағдайларда тиімді шешім табуына көмектеседі. Қазіргі таңда ақпараттық технологиялар саласы әлемдік деңгейде қарқынды дамып келеді. Программалау – заманауи IT саласының ең негізгі әрі іргелі бағыттарының бірі. «Python тілі негізіндегі бастауыш программалау» оқушылардың цифрлық сауаттылығын арттырып, алгоритмдік ойлау жүйесін қалыптастыруға, өз бетінше логикалық есептерді шешуге және алғашқы бағдарламалық өнімдерін жасауға мүмкіндік береді.

Қорытынды

Оқушылардың базалық программалау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған. Бұл құрал арқылы оқушылар Python-ның негізгі құрылымдарын (айнымалылар, шартты операторлар, циклдер) меңгереді, алгоритмдік ойлау қабілеттерін дамытады, есептерді программалау арқылы шешуді үйренеді, логикалық тапсырмаларды әртүрлі тәсілмен орындауды меңгереді, өз бетінше программалар құруға машықтанып, базалық білімдерін жетілдіреді. Осылайша, оқушылардың программалауға деген қызығушылығын арттырып, оларға алғашқы қадамдардан бастап тиянақты білім мен практикалық дағдыларды меңгертуге мүмкіндік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Абдрахманов Н. "Алгоритмдер және программалау негіздері", Алматы, 2018.
2. ҚР Білім және ғылым министрлігі бекіткен "Информатика" оқулықтары (6 сыныптар).
3. Тасбулатова А.А. «Python бағдарламалау тіліне» арналған есептер жинағы 6-10 сынып

Онлайн ресурстар:

✚ <https://thonny.org/> - программасы

✚ <https://chatgpt.com/> - жасанды интеллект

✚ <https://docs.python.org> - Python ресми құжаттамасы

Мазмұны

<i>Нұрхан Лаура Болатқызы</i> БИОЛОГИЯ САБАҚТАРЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЗЕРТТЕУШІЛІК ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУДА АІ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫНЫҢ РӨЛІ	3
<i>Дюсембаева Динара Калыбековна</i> БИОЛОГИЯ ПӘНІНДЕ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЗЕРТТЕУШІЛІК ҚАБІЛЕТІ МЕН ТАНЫМДЫҚ БЕЛСЕНДІЛІГІН ДАМУ	7
<i>Ибраимова Бахытқұл Кемалбековна</i> ТЕКСТ-СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ЧИТАТЕЛЬСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ	10
<i>Құбашева Гаухар Мәжитқызы</i> ОҚУ - ТӘРБИЕ ҮДЕРІСІН ЖОСПАРЛАУ МЕН ҰЙЫМДАСТЫРУДАҒЫ БАСҚАРУ ТӘЖІРИБЕСІ	14
<i>Қуспанова Айман Бактияровна, Эсенова Қаламқас Ешимбаевна</i> РУТНОН ТІЛІ НЕГІЗІНДЕГІ БАСТАУЫШ ПРОГРАММАЛАУ	18
<i>Ахмет Гүлвира Бақкелдіқызы</i> ТӘЛІМГЕРЛІК ЖӘНЕ LESSON STUDY ТӘЖІРИБЕСІН БЫҚПАЛДАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ	19
<i>Абдырахманова Қаламқас Канатбаевна</i> ҚАЗАҚ ТІЛІ ПӘНІ АРҚЫЛЫ КОММУНИКАТИВТІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ	22
<i>Сарсенов Мұхтар Турарович</i> ОРГАНИКАЛЫҚ ЗАТТАРДЫ ТАНЫП БІЛУ ЖӘНЕ ТӘЖІРИБЕ ЖАСАУ АРҚЫЛЫ ҒЫЛЫМҒА ҚАДАМ	25